

Извјештај о вањском вредновању за:

**СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ ПРВОГ ЦИКЛУСА ПОЉОПРИВРЕДА 240 НА ПОЉОПРИВРЕДНОМ ФАКУЛТЕТУ
УНИВЕРЗИТЕТА У БАЊОЈ ЛУЦИ**

Број: 1/01-04-1-170-16/24

Датум: **13 .12.2024.** године.

Датум посјете: **6.11.2024.** године

Локација: **Пољопривредни факултет**

Комисија рецензената:

Проф. др Илинка Пећинар, представник академске заједнице, предсједник,

Проф. др Весна Тунгуз, представник академске заједнице, члан,

Доц. др Игор Ђурђић, представник академске заједнице, члан,

Весна Маринковић Војводић, представник привреде и праксе, члан и

Данило Спречо, ма, представник студената, члан.

Координатор:

Оксана Црнић Бачински

Критеријуми вањског вредновања у сврху почетне акредитације: Стандарди за почетну акредитацију високошколских установа и студијских програма (АВОРС, 2021), Правилник о почетној акредитацији високошколских установа и студијских програма Републике Српске (АВОРС, 2021), Упутство за припрему документације за почетну акредитацију високошколске установе и студијских програма (АВОРС, 2021).

САДРЖАЈ

1. Апликација.....	3
1.1 Информација о процесу почетне акредитације	3
2. Вањско вредновање.....	4
2.1 Претходне активности	4
2.2. Посјета високошколској установи.....	5
ВИСОКОШКОЛСКА УСТАНОВА	8
СТАНДАРД 4. СТУДИЈЕ.....	15
СТАНДАРД 5. НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИ И УМЈЕТНИЧКИ РАД.....	20
СТАНДАРД 6. АКАДЕМСКО ОСОБЉЕ	23
СТАНДАРД 7. НЕАКАДЕМСКО ОСОБЉЕ	28
СТАНДАРД 8. СТУДЕНТИ.....	29
СТАНДАРД 9. ПРОСТОР И ОПРЕМА	31
СТАНДАРД 10. БИБЛИОТЕКА, УЏБЕНИЦИ И ИНФОРМАЦИОНА ПОДРШКА	34
СТАНДАРД 11. ФИНАНСИЈСКО ОБЕЗБЈЕЂЕЊЕ РАДА.....	36
3. Закључно стручно мишљење	37

1. Апликација

1.1 Информација о процесу почетне акредитације

Пољопривредни факултет, Универзитета у Бањој Луци, предао је Министарству за научнотехнолошки развој и високо образовање Републике Српске (у даљем тексту: Министарство) захтјев за издавање дозволе за извођење студијског програма првог циклуса Пољопривреда 240 ECTS. Након прегледа достављене документације и констатације да је захтјев потпун, Министарство је затражило мишљење Савјета за високо образовање Републике Српске (у даљем тексту: Савјет). Након прибављеног позитивног мишљења Савјета, акт број 19.040/020-3707-88/20 од 06.06.2024. године, Министарство је доставило Агенцији за високо образовање Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) уредан захтјев за вањско вредновање у сврху почетне акредитације студијског програма Пољопривреда 240 ECTS. Захтјев је уређен у складу са чланом 6. Правилника о поступку утврђивања испуњености услова за обављање дјелатности високог образовања ("Службени гласник Републике Српске", број 102/21) према коме установа доставља доказе о испуњености Стандарда за почетну акредитацију од 4 до 11 стандарда а исти је у Агенцији протоколисан 17. 6. 2024. године под бројем 1/01-04-1-170/24. Директор Агенције је именовала Оксану Црнић Бачински за координатора поступка вањског вредновања у сврху почетне акредитације Рјешењем број 1/01-04-1-170-1/24 од 24.6.2024. године. Агенција је са Универзитетом у Бањој Луци 18.7.2024. године закључила Уговор за услуге вањског вредновања у сврху почетне акредитације студијског програма Пољопривреда 240 ECTS, протоколисан под бројем 1/01-04-1-170-3/24. Комисија рецензената за вањско вредновање студијског програма је именована са Листе рецензената Агенције Рјешењем о именовању Комисије рецензената број 1/01-04-1-170-2/24 од 1.7.2024. године. Након закључивања појединачних уговора и потписивања изјава о непостојању сукоба интереса са члановима Комисије, рецензентима су достављени подаци за логовање у информациони систем Агенције гдје је постављена документација којом се доказује испуњеност стандарда за почетну акредитацију и контролна листа у коју чланови Комисије рецензената уносе своје прелиминарне налазе и запажања и на тај начин се припремају за посјету Пољопривредном факултету. Координатор процеса почетне акредитације је путем службене кореспонденције упознао чланове Комисије рецензената о свим аспектима вањског вредновања студијског програма првог циклуса Пољопривреда 240 ECTS техничким и организационим детаљима посјете, временском оквиру за све фазе вањског вредновања као и препорученим методама рада за ефикасно и правовремено извршавање обавеза. Такође, након консултација са Комисијом рецензената и особљем Универзитета, усаглашен је и датум за посјету високошколској установи (26. и 27. августа 2024. године) те договорен начин на који чланови Комисије рецензената врше припрему свих корака током предстојеће сарадње у поступку вањског вредновања студијског програма трећег циклуса Пољопривреда 240 ECTS те је о

свему томе усвојен План рада Комисије и програм посјете Пољопривредном факултету на ком је планирано извођење студијског програма првог циклуса Пољопривреда 240 ECTS. Првобитни датум посјете је два пута помјеран из објективних разлога и то на 15.10.2024, па због смртног случаја у ужој породици члана Комисије на 6.11.2024. године када је и изведена.

2. Вањско вредновање

2.1 Претходне активности

Након именовања а у складу са прописима Агенције с циљем упознавања рецензената са системом обезбјеђења квалитета у Републици Српској, обимом вањског вредновања у сврху почетне акредитације, начином комуникације чланова и Агенције, начином разумијевања свих фаза поступка, начином рада и као и другим питањима од важности за ефикасно и професионално окончање поступка одржан је 8.8.2024. године први онлајн састанак координатора поступка и Комисије рецензената. Комисија је према договореним задужењима, у току периода јули/август 2024. године (у ком су била већ испланирана студијска путовања и обавезе чланова академске заједнице, те годишњи одмори), анализирала достављену документацију, унијела запажања, примједбе и коментаре у појединачне налоге у систему Агенције. Након првог он лине састанка, Пољопривредном факултету су достављени захтјеви за измјену и допуну документације - доказа испуњености Стандарда за почетну акредитацију. Након разматрања потребног времена да се испоштују тражене ставке, представници Пољопривредног факултета су посјету одгодили за неки каснији термин. Писани одговор на упућене захтјеве за измјену и допуну документације – доказа о испуњености Стандарда за почетну акредитацију достављен је у агенцију за високо образовање Републике Српске 3.9.2024. године и протоколисан под бројем 1/01-04-1-170-15/24. Други онлајн састанак Комисије је одржан 11.10.2024. године и на њему су чланови резимирали дотадашњи рад и коментарисали документ у ком им је високошколска установа доставила одговоре на њихове захтјеве за измјену. Како је због смртног случаја члана уже породице одгођена посјета заказана за 15.10.2024. године, чланови Комисије су се путем вибер групе договорили да поново високошколској установи предоче шта је још потребно измјенити и допунити како би стандарди за почетну акредитацију били испуњени на најбољи могући начин. У сврху договора одржан је још један онлајн састанак 16.10.2024. године на ком се, поред осталог, Комисија договорила да сви благовремено припреме листу питања које ће поставити приликом посјете. Поступајући у складу са уговореним обимом посла према индивидуалним уговорима рецензената, предсједник Комисије рецензената је извршио рецензију студијског програма у односу на захтјеве стандарда за почетну акредитацију број 4, 5 и 6 те је уз рецензију доставио и сет питања, чиме су

створени услови за наставак процеса и извршавање комплетне припреме за посјету Факултету, а сви детаљи рада су забиљежени у појединачним налозима рецензента у систему Агенције (предмет Студијски програм првог циклуса Пољопривреда 240 ECTS на Пољопривредном факултету Универзитета у Бањој Луци). Анализом комплетне документације високошколске установе, Комисија рецензента је утврдила начин рада и методологију провјере чињеничног стања приликом посјете која је извршена 6.11.2024. године, након два термина која су због објективних околности одгођена. Службеном комуникацијом је договорена подјела послова приликом провјере, појединачно за сваког рецензента, као и други детаљи посјете, док су формални аспекти посјете усаглашени са Пољопривредним факултетом и наведени у одговарајућем обрасцу, под називом документа План рада комисије и програм посјете Универзитету у Бањој Луци, студијски програм првог циклуса Пољопривреда 240 ECTS.

Листа саговорника, која је достављена пред први термин посјете, у складу са одређеним групама за разговор интегрисаних у Програму рада и плану посјете, била је једна од исуњених претпоставки за посјету високошколској установи и провјеру условности просторних ресурса а тиме и провјеру доказа увидом на лицу мјеста, дијалогом и увидом у оригиналну документацију, чиме се употпуњује сет метода коришћених у вањском вредновању у сврху почетне акредитације предметног студијског програма.

2.2. Посјета високошколској установи

Комисија рецензента је на основу налаза проистеклих анализом достављене документације као и извршених допуна и корекција неисправних уноса у систем Агенције, извршила припрему питања за посјету. Усљед потребе за правовременим завршетком поступка а имајући у виду да је предмет вредновања студијски програм првог циклуса који ће се изводити умјесто досадашња три студијска програма, гдје је модулалним приступом омогућено да будући студенти на вишим годинама могу да бирају између шест усмјерења, која ће у смислу компетенција и знања свршених студената бити детаљно описана у додатку дипломи, Комисије рецензента је, уз поштовање принципа економичности, одлучила да посјету обави комбинацијом непосредног и виртуелног увида и то на начин да су студента рецензента прихватили да учествује уз онлајн укључење на свим групама за разговор, односно дисеминацијом његових запажања из листе провјере, тако да је Комисија у пуном саставу извршила обавезе у складу са Планом посјете. Поступајући у складу са договором постигнутим претходном комуникацијом, имајући у виду чињеницу да је предмет вредновања студијски програм првог циклуса, фокус активности је био на провјери наставничке капацитираности факултета, односно уоченом преоптерећеношћу појединих предавача, условима за бављење научно-истраживачким радом, доступности литературе, релевантних часописа и лабораторијским ресурсима. Током посјете је разговарано са руководством факултета о појашњавању специфичних и суштинских потреба за оснивањем оваквог

инжењерског студија, с обзиром на досадашње искуство са више студијских програма, вертикално устројених, тако да се кроз разговоре прошло кроз различите теме које се могу ставити у фокус истраживања будућих студената али сада на практичнији начин, употребом савремених технологија, радом на огледним добрима а све омогућено ефективном организацијом студија. Разговори са руководиоцем студијског програма Пољопривреда, те академским и неакадемским особљем везаним за све аспекте реализације студијског програма су протекли у појашњавању начина извођења свих фаза студија, од пријаве кандидата па до практичног рада студената. За потребе рада Комисије, с обзиром на комбинован приступ посјети, креирана је детаљна презентација материјално-техничких и просторних ресурса Факултета, извршен обилазак ресурса у главној згради у Бањој Луци те објекту са свим неопходним лабораторијама а како би се сви рецензенти увјерили у потребној мјери у добре услове за извођење предметног студија.

Такође, детаљно је разговарано о свим аспектима организације, управљања и обезбјеђивања неопходних ресурса. Приликом обиласка ресурса, чланови Комисије рецензирани из реда академске заједнице изнијели су конструктивне приједлоге и препоруке наставном особљу и руководству студијског програма о флексибилнијем приступу извођењу предвиђених наставних садржаја и истраживачких обавеза будућих студената, омогућавању доступности основне литературе на српском језику али и на најмање једном свјетском језику.

Комисија рецензирана се увјерила у вјеродостојност достављене документације од стране факултета, од подршке Универзитета па до високог разумијевања потребе за развојем истраживачких капацитета у области пољопривреде, великом броју пројеката из којих је проистекла корисна савремена опрема а све у циљу одржавања високог нивоа квалитета у наставном и научном али и практичном дијелу извођења студијског програма. На крају, Комисија се увијерила у високо ниво опремљености учионица, тј. одговарајућих кабинета за извођење наставе и консултације, информатичке опремљености, лабораторијских услова те библиотеке уз показане могућности коришћења научних часописа. Приликом завршног обраћања исказано је обострано задовољство условима рада, комуникацијом и посвећеношћу развоју високог образовања свих учесника поступка.

Подаци о високошколској установи	
Назив, адреса и е-маил адреса институције	Универзитет у Бањој Луци Булевар војводе Петра Бојовића 1А info@ unibl.org
Интернет адреса	www. unibl.org
Број и датум акта о оснивању	01-577/07Закон о измјенама и допунама Закона о ВО 29.03.2007
Пореско-идентификациони број (ПИБ)	401017720006
Матични број додијељен од Републичког завода за статистику	01040251
Име, презиме и адреса (назив и сједиште) оснивача	Република Српска
Број и датум одлуке о именовању лица овлашћеног за заступање	02/04-3.733-1/18 20.03.2018
Организационе јединице које се посјећују и одговорна лица	Пољопривредни факултет/ проф. др Златан Ковачевић
Контакт особа:	Немања Јалић
Број телефона:	051330091

Програми пријављени за евалуацију		
Назив студијског програма	Ниво студија	Назив(и) излазних квалификација
ПОЉОПРИВРЕДА 240 ECTS	ПРВИ ЦИКЛУС	Дипломирани инжењер пољопривреде 240 ECTS – Анимална производња; Дипломирани инжењер пољопривреде 240 ECTS- Аграрна економија и рурални развој; Дипломирани инжењер пољопривреде 240 ECTS ; Дипломирани инжењер пољопривреде 240 ECTS -Заштита биљака; Дипломирани инжењер пољопривреде 240 ECTS -Повртарство и украсне биљке; Дипломирани инжењер пољопривреде 240 ECTS - Воћарство и виноградарство и Дипломирани инжењер пољопривреде 240 ECTS Ратарство

ВИСОКОШКОЛСКА УСТАНОВА

С обзиром да Универзитет у Источном Сарајеву, према актима Агенције за високо образовање Републике Српске, приступа почетној акредитацији као акредитована установа, студијски програм Инжењерство информационих система и технологија је у овом случају посматран, у одговарајућим прорачунима по појединачним стандардима, тако да су се узимали у обзир укупни ресурси Универзитета.

Информације о високошколској установи

Осврт на приказани историјат и најважније карактеристике високошколске установе.

Универзитет у Бањој Луци је водећа високошколска научно-образовна институција у Републици Српској и други по величини Универзитет у Босни и Херцеговини. Основан је 7. новембра 1975. године, а његовом оснивању претходило је формирање неколико виших школа и факултета на овом простору. Универзитет у Бањој Луци данас има 16 факултета, Академију умјетности и Институт за генетичке ресурсе. Настава се изводи на 66 студијских програма првог циклуса студија, на 67 програма другог циклуса, уз два комбинована студијска програма, те на 13 студијских програма и једном комбинованом студијском програму трећег циклуса студија. Студијски програми углавном су организовани према тростепеном моделу 4+1+3, док је на неким факултетима присутан и модел 3+2+3. Тренутно на Универзитету студира око 15.000 студената из свих крајева Републике Српске, али и из иностранства. Већина факултета Универзитета у Бањој Луци налази се у склопу два универзитетска кампуса, смјештена недалеко од обала реке Врбас, у непосредној близини центра града. У кампусима се налазе студентски домови са ресторанима, спортским теренима, студентским клубовима и Универзитетским рачунарским центром. Универзитет у Бањој Луци располаже свим неопходним просторним капацитетима, почевши од учионица и амфитеатара, преко читаоница и библиотека, до лабораторија и рачунарских сала. Укупна површина учионица износи око 16.000 м², а лабораторијског простора око 10.000 м². Већина учионица опремљена је видео-пројекторима и рачунарима за приказивање дигиталних наставних садржаја. Универзитет има и 20 рачунарских сала са 24-часовним приступом интернету. Библиотеке Универзитета поседују преко 200.000 књига, а претплаћене су и на велики број научних часописа. Од 2007. године Универзитет у Бањој Луци је интегрисан, са факултетима, Академијом умјетности и Институтом за генетичке ресурсе као чланицама. Радом Универзитета управљају Управни одбор, Сенат и ректор. Највише академско тијело Универзитета је Сенат. Наиме, у складу са одредбама члана 53 Закона донесеног средином 2020. године, Сенат чине ректор, проректори, декани чланица Универзитета и директор Института за генетичке ресурсе, као и представници студената. Ранијим законским рјешењем, састав Сената био је друкчији. Чинило га је 29 чланова, и то: по један делегат академског особља из сваке организационе јединице, шест представника студената, ректор и четири проректора. У складу са Статутом Универзитета у Бањој Луци, ректор заступа и представља Универзитет и одговоран је за законитост рада и ефикасно пословање Универзитета. Стратегија развоја Универзитета у Бањој Луци за период од 2017. до 2025. године утврђује стратешке циљеве у областима научноистраживачког рада, наставног процеса, међународне сарадње, трансфера знања и технологија у привреду и финансијске самоодрживости. Универзитет постиже европске стандарде и доприноси укупном развоју знања, а кроз науку, истраживање, интернационализацију и иновације унапређује наставни процес и подстиче економски развој друштва.

Циљеви су:

1. Универзитет у свим научним областима образује међународно компетентан људски ресурс, способан да професионално и квалитетно одговори захтевима модерне регионалне привреде.
2. Универзитет промовише највише међународне стандарде квалитета у науци, истраживању и образовању као темељ успешног наставног процеса и самоодрживости. Усмерен је ка интегрисању у ERA (European Research Area – ERA) и усвајању примера добре праксе EHEA (European Higher Education Area – EHEA).
3. Универзитет образује будуће лидере и компетентне стручњаке, те у том смислу прихвата посебну одговорност за развој Републике Српске.
4. Универзитет промовише друштво високих моралних вриједности, етичности и толеранције, градећи научне, образовне и културне мостове унутар БиХ, региона и света.

Универзитет је огледало Републике Српске, мјесто где се ствара и промовише наука, истраживање, иновативност и култура, значајни за идентитет народа који вијековима живи на овим просторима. Без свијести о властитом идентитету и култури, без уске повезаности науке и високог образовања, нема ни развоја привреде ових простора. Универзитет се развија и све боље је позициониран на свим свјетским ранг-листама. Наука и истраживање представљају извор знања, у основи су наставне дјелатности и предуслов су самоодрживости високог образовања, као и друштвено-економског и цивилизацијског развоја друштва. Кључне ријечи у развоју Универзитета за наредни период су: научноистраживачки рад, квалитет наставног процеса, студент у центру, интернационализација, трансфер знања и технологија, функционална интеграција, самоодрживост. Универзитет је заузео нов поглед на однос између образовања и развоја, заснован на новој истраживачкој и развојној култури. Сврха Универзитета јесте да допринесе стварању добробити: за истраживаче и наставни кадар, кроз производњу знања и истраживање; за студенте, кроз интеграцију нових знања у модерне студијске програме; за цијело друштво, кроз трансфер знања и технологија у привреду. Стога је развој људских ресурса као покретача и носиоца промена у процесу изградње бољег Универзитета једно од најважнијих стратешких усмјерења. Универзитет је „магнет” за истакнуте међународне стручњаке, способне да окупе креативне људе са другачијим идејама, стручњаке који ће подстаћи оптимизам и изградити повјерење међу партнерима. На тај начин Универзитет трасира правац ширег друштвеног развоја и служи као узор другим институцијама. Универзитет подиже углед Републике Српске, успостављајући најбоље међународне везе и контакте, те промовише науку и умјетност у региону али и у цијелој Европи. У наставном процесу и моделима реализације наставе промовише се концепт „студент у центру учења”, уз јасно постављене и дефинисане исходе учења, који треба да буду одраз потреба друштва и економије, јер човјек са квалитетним високим образовањем најбоља је инвестиција у будућност. Универзитет у Бањој Луци као и подорганizacione јединице су веома добро међународно умрежене што свједочи и преко 100 споразума потписано на нивоу Универзитета и преко 150 споразума потписаних на нивоу организационих јединица. Највећи број споразума потписан је са партнерима из земаља региона (Србија, Словенија, Сјеверна Македонија, Хрватска, Црна Гора), затим са партнерима из земаља чланица ЕУ (Бугарска, Грчка, Италија, Њемачка, Пољска, Португалија, Румунија, Словачка, Финска, Француска, Холандија, Чешка, Шпанија), са партнерима из земаља које имају специјалне односе са ЕУ иако нису чланице (Швајцарска, Турска), затим са партнерима из Руске Федерације и НР Кине, као и са неколико партнера из Сједињених Америчких Држава, Израела, Белорусије, Украјине, Јапана, Алжира и Молдавије. Поред билатералне сарадње, Универзитет одликује чланство у бројним међународним асоцијацијама и мрежама и учешће у међународним образовним и истраживачким пројектима које представљају предуслове за остваривање богате међународне сарадње. Многи студенти

настављају мастер и докторске студије у Европи и свијету. Све је већи број наставника који су докторате радили у иностранству. Присутна је тежња да се докторске студије организују у сарадњи са другим домаћим и европским Универзитетима, као заједничке студије. Надаље, на Универзитету већ традиционално организују научно-стручни скупови, изложбе и други догађаји на којима се презентују и размењују достигнућа у науци и култури. Сваком факултету својствен је научни скуп, конференција или сличан годишњи или двогодишњи догађај тематски повезан са областима које негује. Научни резултати презентовани на тим догађајима штампају се у зборницима радова. Један број факултета има већ запажене сопствене часописе који шире нова знања и изван учионица и конференција. Студентски парламент Универзитета у Бањој Луци организује сопствени научно-стручни скуп “Студенти у сусрет науци” са међународним учешћем (<http://stes.unibl.org/>). Њихов пример слиједи и студенти појединих факултета. Поред стручних конференција Универзитет организује и конференције о образовним питањима и реформама на којима утире пут и обликује систем високог образовања у РС.

Информације о студијском програму

Осврт о студијском програму на основу достављене документације.

Оснивању Пољопривредног факултета претходио је развој више научних и образовних институција из области пољопривреде. Прво, одлуком Владе НР Босне и Херцеговине (1947) у Бањој Луци формиран је Пољопривредни завод, који је 1996. прерастао у Пољопривредни институт Републике Српске. Затим, Виша пољопривредна школа основана је посебним законом из 1960. године, а почела је са радом 1961. године. Престала је са радом школске 1972/1973. године. На сједници Научно-наставног вијећа Универзитета у Бањој Луци која је одржана 27. 2. 1992. усвојен је Елаборат о оснивању Пољопривредног факултета и заједно са Одлуком о утврђивању приједлога Елабората о друштвено-економској оправданости оснивања Пољопривредног факултета упућен Скупштини СР Босне и Херцеговине на усвајање. Затим, процедура о оснивању је обновљена на основу Устава и Уставног закона за спровођење Устава Српске Републике Босне и Херцеговине. Августа 1992. именована је Комисија матичара и донесена одлука о оснивању, а Пољопривредни факултет је почео са радом 10. октобра 1992. године у згради бивше Више пољопривредне школе. Од оснивања до 1999 на Факултету је извођена настава на Општем усмјерењу након чега су формирана три нова смиера: ратарски, воћарско-виноградарски и сточарски. Након шест година формирана су три студијска програма: Анимална производња, Биљна производња и Аграрна економија и рурални развој. Од школске 2006/2007 Факултет организује наставу према принципима Болоњског процеса сва три студијска програма, од чега у оквиру Биљне производње на 4 усмерења на првом циклусу студија и шест усмерења на другом циклусу студија, на једном усмерењу првог циклуса у оквиру студијског програма Анимална производња и 2 усмерења на другом циклусу студија, и Аграрна економија и рурални развој, са истоименим усмерењем на првом циклусу студија и 4 усмјерења на другом циклусу. На Факултету су се изводиле и магистарске студије, а сада други циклус студија – мастер и докторске студије – трећи циклус студија. Факултет је кадровски и инфраструктурно потпуно оспособљен и самосталан у извођену научног и наставног процеса, односно са технички опремљеним учионицама, лабораторијским комплексом и Експериментално – едукативним центром. Основна визија Пољопривредног факултета Универзитета у Бањој Луци је успостављање модерног система високог образовања, компатибилног са одговарајућим факултетима у земљама региона и чланицама ЕУ, у коме је истраживачки приступ основ стицања нових спознаја. Пољопривредни факултет, са својих шест института је главни носилац научно-истраживачког рада и технолошког развоја у области пољопривредних наука у Републици Српској. Као најзначајнија установа високог образовања у области

пољопривреде и производње хране, Пољопривредни факултет Универзитета у Бањој Луци има водећу улогу у развоју образовања и науке у Републици Српској и БиХ. Визија Пољопривредног факултета је савремена, образовна, високошколска институција, призната по образовним, научно-истраживачким и стручним достигнућима у области пољопривреде и производње хране. Ова установа оспособљава младе стручњаке, дипломиране инжењере пољопривреде различитих профила који ће унапјеђивати пољопривреду Републике Српске и БиХ и равноправно прихватати конкуренцију и изазове из региона и ширег европског простора. Ово укључује елементе континуираног одрживог побољшања образовања, научно-истраживачког и стручног рада на свим нивоима. Константно се омогућује побољшање предавачких способности наставника и сарадника и постепено и одрживо побољшање стручности и вјештина студената и кроз мобилност студената и наставника, како би се они учинили способним за равноправно учествовање у европском простору образовања и истраживања, што је и дугорочна визија Факултета. Надаље, визија Пољопривредног факултета Универзитета у Бањој Луци је и достизање највиших нивоа изврности и партнерства са привредним организацијама у Републици Српској, БиХ и региону, усвајајући позитивне трендове иновативног приступа образовању и истраживању. Пољопривредни факултет Универзитета у Бањалуци је оријентисан ка модерним студијским програмима сва три циклуса академских студија, што ствара услове за раст и развој факултета, појединача и друштва уопште. Равноправно учешће у међународним научним пројектима и обимна примјена добијених резултата у пракси ствара додатну вредност и стручност свих учесника у процесу образовања, а све у циљу остваривања постављене визије. Од оснивања до данас, Пољопривредни факултет Универзитета у Бањој Луци је посвећен својој основној мисији: успоставити највише академске стандарде и обезбедити стицање знања и вештина у складу са потребама друштва и пројектованим друштвеним развојем; односно да наставним садржајима и применом савремених метода образовања повезаним са научно-истраживачким процесом, образује младе и квалитетне стручњаке у области пољопривредне струке и науке који ће бити оспособљени да својим знањем и радом помажу развој пољопривреде као стратешке гране Републике Српске и БиХ, у складу са савременим европским трендовима одрживог развоја. Да би остварио своју мисију, Факултет се трајно опредељује да тежи унапјеђењу квалитета високог образовања кроз научно-истраживачки рад, технолошки развој и развој иновативног приступа, те укључивање у јединствен Европски простор високог образовања и Европски истраживачки простор. Образовањем академских и стручних кадрова Факултет ће да пружи допринос:

1. развоју пољопривреде и прехранбене индустрије;
2. руралном развоју Републике Српске и БиХ;
3. одрживом привредном и регионалном развоју.

Унутрашња организација Пољопривредног факултета је уређена у складу са Статутом Универзитета у Бањој Луци. Основни руководни органи су Наставно-научно вијеће и Декан. У структури унутрашње организације налазе се и вијећа студијских програма, институти и катедре. На факултету постоје три вијећа студијских програма у оквиру првог и другог циклуса студија, и то: 1. Вијеће студијског програма Биљна производња, 2. Вијеће студијског програма Анимална производња и 3. Вијеће студијског програма Аграрна економија и рурални развој. 4. Вијеће студијског програма Комбинованог студијског програма Очување и одржива употреба генетичких ресурса 5. За трећи циклус студија (докторске студије) надлежно је Вијеће трећег циклуса студија.

Од септембра 2012. на основу решења и дозволе од стране Министарства просвјете и културе, на Пољопривредном факултету Универзитета у Бањој Луци, изводи се настава на трећем циклусу академских студија Пољопривредне науке. Сврха овог студијског програма је образовање кадрова оспособљених да самостално воде оригинална и научно релевантна истраживања и критички процењују истраживања других, као и развој нових технологија и поступака који доприносе општем развоју пољопривредне производње и друштва у целини. Академске студије трећег циклуса високог образовања из Пољопривредних наука, се

изводе у складу са правилима студирања заснованим на Европском систему преноса бодова (енг. ECTS), кроз научно - истраживачки рад и наставу. Студије трећег циклуса трају три године и имају обим од 180 ECTS (европски систем преноса бодова) уз претходно остварени обим студија од најмање 300 ECTS на студијама првог и другог циклуса. Докторска дисертација је завршни део студијског програма трећег циклуса студија и вреднује се са 60 ECTS бодова. Студије трећег циклуса обухватају различите облике наставе: предавања, рад у лабораторији, пољски огледи и теренски рад, семинарски радови, консултације, самостални студијски истраживачки рад објављивање научних радова у признатим научним публикацијама, припрема, израда и одбрана докторске дисертације. По завршетку студија трећег циклуса образују се стручњаци способни за научно-истраживачки рад и примену научних достигнућа и нових технологија у научној области Пољопривредне науке.

3. Организација високошколске установе	Референца
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Акта о организацији и систематизацији радних мјеста.</i> 	<i>Смјерница 3.1.</i>
<p>У случају почетне акредитације студијског програма Пољопривреда 240 ECTS, комисија рецензена та сматра да је потребно укључити стандард 3. Организација високошколске установе.</p> <p>Високошколска установа је приложила следеће документе: Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста на Универзитету у Бањој Луци, Правилник о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста на УНИБЛ. Први правилник садржи опште одредбе, Организациону структуру Универзитета, Систематизацију радних мјеста, приказ броја извршилаца према називу радног места чланицама Универзитета (члан II1-II46). Исти документ се завршава табеларним приказом систематизације радних места на факултетима/академији уметности и институту. Поглавље А указује на систематизацију радних места чија се плата финансира из буџета Републике са прописаним бројем радних места за Пољопривредни факултет где јасно пише да број наставног особља је у складу са потребама наставног процеса. Достављен је и правилник о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста на Универзитету у Бањој Луци, број: 03/04-3.1848-1/22 од 26.09.2022. године.</p> <p>Комисија је констатовала да је овим задовољен услов испуњености 3.1. смјернице стандарда 3.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Одлуке о именовању привремених органа управљања и руковођења: управног одбора, сената и в.д. ректора или директора.</i> 	<i>Смјерница 3.1.</i>
<p>Високошколска установа је приложила следеће документе: Статут Универзитета у Бањој Луци, Страница УНИБЛ везана за Стаут и остала документа, Закон о високом образовању Републике Српске, Страница везана за Управу и стручну службу Универзитета у Бањој Луци. Статутом УНИБЛ, одредбом IV органи Универзитета, чланом 23., 24, 34, 41. указују на органе управљања Универзитетом, надлежностима управног одбора, сената, ректора. Глава 5, члан 49-58. указују на изборе, надлежности Органи високошколске установе.</p> <p>Комисија је констатовала да је овим задовољен услов испуњености 3.1. смјернице стандарда 3.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Докази активности привремених органа управљања, донесена акта, наставни планови и програми и остала документација за почетну акредитацију.</i> 	<i>Смјерница 3.2.</i>
<p>Високошколска установа је приложила следеће документе: Управа Пољопривредног факултета/Деканат, Управа Пољопривредног факултета / Продекани, Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста на Универзитету у Бањој Луци, Правилник о измјенама и допунама о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста на Универзитету у Бањој Луци, Одговорни наставници и сарадници СП Пољопривреда, Дозволе за рад за Пољопривредни факултет, Одлука ННВ о усвајању Елабората о оправданости оснивања и извођења СП Пољопривреда, Елаборат, Важеће Рјешење о акредитацији УНИБЛ.</p> <p>Високошколска установа је доставила документ о усвајању Елабората о оправданости оснивања новог студијског програма Пољопривреда- 240 ECTS, број 10/3.133.5.3/24 од 23.01.2024. Достављено је решење</p>	

о акредитацији Универзитета у Бањој Луци од стране Агенције за високо образовање број 1/02-04-2-271-21/22 од 22.07.2024. године, решење је додељено за период 22.07.2024. до 22.07.2029. године.

Достављене су листе наставника и сарадника који ће бити ангажовани на новом, предложеном студијском програму.

Комисија је констатовала да је овим задовољен услов испуњености 3.2. смјернице стандарда 3.

СТАНДАРД 3. Организација високошколске установе

ДОБРЕ СТРАНЕ:

Комисија је констатовала да је овим задовољен услов испуњености 3.1., 3.2. смјерница у оквиру стандарда 3. Прегледом достављене документације, као и увидом након посете високошколској установи комисија констатује да постоје органи управљања, руковођења и наставног особља који омогућавају извршавање потребних активности неопходних за реализацију постављених циљева, задатака високошколске установе и реализовање наставних планова и програма.

СЛАБЕ СТРАНЕ:

Комисија није увидела слабости за ову смјерницу.

Како је већ наведено у уводном дијелу Извјештаја, Комисија је вршила вањско вредновање према захтјеву, односно, изузети су стандарди 1, 2 и 3 (ЦИЉЕВИ И ОСНОВНИ ЗАДАЦИ ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ, УНУТРАШЊИ МЕХАНИЗМИ ЗА ОБЕЗБЈЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА И ОРГАНИЗАЦИЈА ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ) јер се ради о акредитованој установи која је у два наврата доказала да испуњава наведене стандарде те о томе посједује важећу акредитацију, тако да се оцјењивање вршило од стандарда 4, како слиједи.

СТАНДАРД 4. СТУДИЈЕ

4. Студије	Референца
<ul style="list-style-type: none"> Назив студијског програма, врста и степен студија. 	Смјерница 4.1.
<p>Високошколска установа је приложила следеће документе: Књига предмета, Наставни план и Елаборат о оправданости оснивања и извођења студијског програма са Одлукама Научно – наставног већа Пољопривредног факултета из 2023. и 2024. године, текстом Елабората и доказама о испуњености стандарда за почетну акредитацију.</p> <p>Пољопривредни факултет Универзитета у Бањој Луци организује/иновира први циклус академских студија под називом „Пољопривреда 240 ECTS“. Извођење овог студијског програма је у седишту Пољопривредног факултета у Бањој Луци. Овај студијски програм припада области образовања Пољопривреда, рибарство, шумарство и ветеринарска медицина и траје 4 године или 8 семестара са укупно 240 ECTS бодова. Прва година студија је заједничка за сва усмерења, док су друга, трећа и четврта година студија подељене на усмерења.</p> <p>Студијски програм “Пољопривреда 240 ECTS” је замишљен да се изводи на 6 усмерења/излазних профила: 1. Анимална производња; 2. Аграрна економија и рурални развој; 3. Заштита биљака; 4. Повртарство и украсне биљке; 5. Воћарство и виноградарство и 6. Ратарство.</p> <p>Број предмета по семестру је планиран да буде 5, а у зависности од тога да ли се ради о обавезном или изборном предмету, предмет носи 6 ECTS бодова (обавезни) укључујући и завршни рад, 3 ECTS бодова (изборни). Студент има право да бира по један испит из четири испитна блока. Планирани број часова код обавезних предмета су 3 за предавања, а за вежбе 2 часа, док је за изборне предмете 2+1.</p> <p>Студије се организују као редовне и ванредне. Постављени документи садржи све информације које један студијски програм треба да поседује укључујући наставни план и књиге предмета који се изводе на предложеном студијском програму па Комисија констатује испуњеност 4.1. смјернице.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Документ који јасно дефинише циљеве, структуру и садржај студијског програма, политику и процедуру уписа студената, методе учења, начин провјере знања, исходе учења и компетенције које студенти стичу. 	Смјерница 4.1.1.
<p>Високошколска установа је приложила следеће документе: Правила студирања на првом и другом циклусу академских студија, Правила о измјенама и допунама Правила студирања на првом и другом циклусу академских студија, Правилник о практичној настави на Пољопривредном факултету, Измјена правилника за други циклус студија Пољопривредног факултета, Елаборат и Наставни план.</p> <p>На основу члана 71. Став 7. тачка з. Закона о високом образовању (Службени гласник Републике Српске' број 73/10, 104/11, 84/12, 108/13 и 44/15), члана 53. Статута Универзитета у Бањој Луци и члана 16. Статута Пољопривредног факултета Универзитета у Бањој Луци, 'Наставно-научно вијеће Пољопривредног факултета на 6. сједници одржаној 12.07.2016. донело одлуку о правилима студирања организацији и</p>	

трајању студија, условима и процедури уписа студената, структури студијског програма, организацији наставе, евалуацији рада и знања студената кроз 2,3, и 4, одредбу.

Скоро сваки достављени силабус садржи све тражено: циљеве изучавања предмета, исходе учења, садржај предмета и методе учења наставе и савладавања градива, литературу, начине провере знања за сваки предмет, су саставни део Књиге предмета Студијског програма Пољопривреда.

Комисија је констатовала да је овим задовољен услов испуњености 4.1.1. смјернице стандарда 4.

- Документи који регулишу процедуре развоја студијских програма (доношење, измена и допуна студијских програма, процедуре за преиспитивање и иновирање студијских програма, процедуре за обезбеђење квалитета студијских програма, консултације са заинтересованим странама и тржиштем рада).

Смјерница 4.1.1.

Високошколска установа је приложила следеће документе: Закон о високом образовању Републике Српске (Број: 01-020-1980/20, од 7. јула 2020. године), Закон о обезбеђењу квалитета у високом образовању Републике Српске, Правилник о акредитацији високошколских установа и студијских програма, Универзитетска станица за квалитет/акредитацију и Упутство за израду и побољшање студијских програма.

У оквиру достављених докумената приказани су циљеви обезбеђења квалитета у високом образовању главом 1, члановима 2,3. Документ упутство за израду и побољшање студијских програма достављено од радне групе при Универзитету у Бањој Луци од 31.03.2011., приказана је процедура развоја студијских програма која је регулисана поступком предлагања, усвајања и изменама и побољшањима студијских програма. Статутом Пољопривредног факултета Универзитета у Бањој Луци, на 8. седници одржаној 15.03.2023. године ставом 8, указује се на обезбеђење квалитета студијских програма, наставе и услова рада.

Пољопривредни факултет је у циљу добијања повратних информација о увођењу студијског програма "Пољопривреда 240 ECTS" контактирао заинтересоване стране и тржиште рада, чија се комплетна мишљења приложена у Елаборату на странама од 17-21.

Комисија констатује испуњеност 4.1.1. смјернице.

- Доказ о усаглашености студијског програма са основним стандардима квалитета установе, и доказ о његовој усаглашености са осталим студијским програмима које установа изводи.

Смјерница 4.1.2.

Високошколска установа је приложила документ Статут Пољопривредног факултета Универзитета у Бањој Луци. Силабуси и наставни планови студијског програма "Пољопривреда 240 ECTS" усклађени су са усвојеним обрасцима Универзитета, као и основним стандардима квалитета Универзитета, односно Факултета. Целокупни процес предлагања измене студијског програма (акредитације студијског програма) одвијао се сходно Поступку предлагања, усвајања и измене студијских програма, па Комисија може да констатује да је 4.1.2. смјерница стандарда испуњена.

<ul style="list-style-type: none"> • Циљеви студијских програма и докази усклађености студијског програма са овим документом. 	Смјерница 4.1.3.
<p>Високошколска установа је приложила документ Статут Пољопривредног факултета Универзитета у Бањој Луци. У документу Елабората, где су у делу 3. Оправданост оснивања новог студијског програма “Пољопривреда 240 ECTS” постављени Циљеви студијских програма а након тога и Усклађеност студијског програма са циљевима.</p> <p>Може се закључити да су циљеви студијског програма адекватно дефинисани па Комисија може да констатује да је 4.1.3. смјерница стандарда испуњена.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Документ којим је прописан начин додјеле ЕЦТС бодова појединачним предметима (Правилник о формирању ЕЦТС бодова, одређивању шифре предмета и силабуса предмета). 	Смјерница 4.1.4.
<p>Високошколска установа је приложила следеће документе: Правила студирања на првом и другом циклусу академских студија, Правила о измјенама и допунама Правила студирања на првом и другом циклусу академских студија, Закон о високом образовању Републике Српске, Наставни план, Књига предмета, Статут Пољопривредног факултета Универзитета у Бањој Луци.</p> <p>Високошколска установа је приложила документ Статут Пољопривредног факултета Универзитета у Бањој Луци, где члан 28 указује на правилник којим је прописан начин доделе ECTS бодова, као и у Општим правилима студирања, чланом 51.</p> <p>У оквиру ове смјернице недостаје Правилник о формирању ECTS бодова, одређивању шифре предмета и силабуса предмета. Пољопривредни факултет је дао образложење да шифру предмета додељује Универзитетски рачунарски центар УНИБЛ након што се одобри студијски програм и предмети у оквиру истог.</p> <p>Комисија констатује испуњеност 4.1.4. смјернице.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Документ који указује на подударност студијског програма са најмање три студијска програма који се изводе на акредитованим високошколским установама у земљама потписницама Болоњске декларације (од којих је један из Републике Српске). 	Смјерница 4.1.5.
<p>Високошколска установа је приложила документ Правилник о поступку утврђивања испуњености услова за обављање дјелатности високог образовања.</p> <p>У оквиру текста који представљају линкови ка студијским програмима Пољопривредног факултета Универзитета у Новом Саду, Пољопривредног факултета Универзитета у Београду И Пољопривредног факултета Универзитета у Скопљу, доказује се да је студијски програм Пољопривреда 240 ECTS са модулима усклађен са студијским програмима других високошколских институција.</p> <p>Не постоји јасна спецификације у којој мери и у чему се огледа компатибилност са наведеним студијским програмима.</p> <p>Достављени документ задовољава испуњеност смјернице 4.1.5. овог стандарда али се препоручује даља разрада и дефинисање наведених недостатака.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> Документ којим су дефинисани исходи учења студијског програма и објашњење на који начин су дефинисани, те које активности су претходиле дефинисању истих. 	Смјерница 4.1.6. и 4.1.8.
<p>Исходи учења су јасно дефинисани у оквиру документа Елаборат где су наведени исходи учења на нивоу студијског програма који чини 6 усмјерења/излазних профила. Комисија констатује испуњеност смјерница 4.1.6. и 4.1.8.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Матрица повезаности исхода учења појединих предмета и исхода учења студијског програма 	Смјерница 4.1.7.
<p>Високошколска установа је приложила документе: Матрица исхода и квалификација, Елаборат и Књига предмета. На основу достављеног документа (табела. Матрица исхода учења на нивоу студијског програма Пољопривреда 240 ECTS) закључује се да је мапирање исхода са обавезним тако и изборним предметима адекватно урађено, па је закључак Комисије да је смјерница 4.1.7. испуњена.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Квалификације које стичу студенти студијског програма. 	Смјерница 4.2.
<p>С обзиром да структуру студијског програма “Пољопривреда 240 ECTS” чини 6 усмерења/излазних профила, за свако усмерење дефинисани су исходи учења, а на основу истих су изведене компетенције које дипломирани инжењери пољопривреде са 240 ECTS бодова стичу након успешно завршеног процеса студирања. Високошколска установа је приложила текст којим објашњава које су опште а које квалификације студент стиче у оквиру сваког усмерења предложеног студијског програма ПОљопривреда. Комисија констатује испуњеност 4.2. смјернице.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Документ који прописује излазне квалификације и доказ усклађености излазних квалификација са EQФ. 	Смјерница 4.2.
<p>Високошколска установа је приложила следеће документе:</p> <p>Правилник о листи струковних, академских и научних звања (Службени гласник Републике Српске, број 117, од 12.12.2014. године је доставила Правилник на основу члана 13, става 6 закона о звањима који се стичу завршетком високог образовања),</p> <p>Закон о звањима који се стичу завршетком високог образовања, број 01-555/14, од 10.04.2014, где чланом 5 Закона о звањима који се стичу завршетком високог образовања указују да „лице које заврши струковни студиј првог циклуса у трајању од четири године, који се вреднује са 240 ECTS бодова, стиче звање „струковни специјалиста“, и Закон о измени закона о звањима који се стичу завршетком високог образовања У Закону о звањима која се стичу завршетком високог образовања (“Службени гласник Републике Српске” број 33/14), члан 6. под ставом 1. мења се и гласи: „да лице које заврши академске студије првог циклуса у трајању од три, односно четири године, који се вреднује са најмање 180, односно 240 ECTS бодова, стиче академско звање "дипломирани", односно "дипломирани инжењер" из одговарајуће области уз навођење броја бодова, тј. 180 ECTS односно 240 ECTS бодова“. Док је чланом 6. под ставом 2. указује да свако лице које добије диплому из члана 1 користи се назив „Bachelor“, стицањем 240 ECTS бодова.</p>	

Комисија констатује испуњеност смјернице 4.2.

Исходи учења и повезаност исхода учења са квалификацијама које стичу студенти.	Смјерница 4.2.

Високошколска установа је приложила следеће документе: Матрица исхода и квалификација, Књига предмета и Елаборат.

Достављени документ, Елаборат, детаљније дефинише исходе учења кроз компетенције студената стечене заједно за цео студијски програм (кроз стицање елементарних знања и вештине из области пољопривредних, природних и друштвених наука важних за област пољопривредне производње; показују способност да примене савремене методе и поступке у уско специјализованим областима пољопривредне производње; способни су да развију критичко мишљење и приступ у сагледавању појава и решавању конкретних проблема у области пољопривредне производње; стечена теоретска и практична знања и вештине могу да примене у руковођењу и организовању различитих области пољопривредне производње; могу да остварују комуникацију и успостављају сарадњу са релевантним субјектима из научно-стручне и друштвене заједнице важних за област пољопривреде; воде се етичким принципима и кодексом професије својственим за област мултифункционалне пољопривреде), као и детаљно за свих 6 усмерења/излазних профила.

Комисија констатује испуњеност 4.2. смјернице.

СТАНДАРД 4. Студије

ДОБРЕ СТРАНЕ:

Предложени студијски програм "Пољопривреда", који се реализује у оквиру првог циклуса академских студија са укупно 240 ECTS бодова, у потпуности испуњава све законске захтеве и стандарде квалитета прописане за високообразовне установе у Републици Српској. Циљ студијског програма је образовање стручњака у областима биљне и анималне производње, аграрне економије, као и заштите и унапређења пољопривредних ресурса.

Усклађеност са мисијом и задацима факултета:

Програм је у складу са визијом и стратегијом развоја факултета, усмерен на модернизацију и подизање квалитета образовања и истраживања у области пољопривреде. Његов садржај доприноси интеграцији теоријског знања и практичних вештина, што је од посебног значаја за савремену пољопривредну производњу и тржиште рада.

Опис и структура студијског програма:

Наставни план садржи мноштво предмета обавезног и изборног карактера, који су структурирани тако да покривају кључне области пољопривредних наука. Детаљан опис предмета, укључујући исходе учења, начин реализације наставе и процену оптерећења студената, приказан је у "Књизи предмета". На овај начин, студенти се упознају са основним, али и напредним концептима из биљне и анималне производње, агрономије, заштите животне средине и других релевантних области.

Процес акредитације и квалитета:

Студијски програм је предмет редовне евалуације и праћења квалитета у складу са процедурама Комитета за осигурање квалитета Универзитета у Бањој Луци. Наставни план је ревидиран на основу препорука и

сугестија експерата како би обезбедио оптимално повезивање теорије и праксе у савременој пољопривреди.

Услови за упис и студирање:

Услови за упис, трајање студија, услови завршетка и добијања дипломе дефинисани су у складу са Правилником Универзитета и доступни су свим заинтересованим кандидатима. Студенти који заврше овај програм стичу титулу дипломираног инжењера пољопривреде, са могућностима даљег стручног и научног усавршавања.

СЛАБЕ СТРАНЕ:

Према Упутству за припрему документације за почетну акредитацију високошколске установе и студијских програма Агенције за високо образовање Републике Српске препорука је да проценат ECTS бодова не може бити мањи од 20% од укупног броја ECTS бодова. Неопходно је, такође, да унутар модула проценат изборне наставе не буде мањи од 20% у односу на број ECTS бодова који припадају модулу. То није случај на овом студијском програму. Колеге са Пољопривредног факултета су навеле образложење за неиспуњеност овог стандарда. Стандард уједно и није законска одредба. Објашњење: „Приликом посете комисије АВОРС представници Факултета су образложили да би испуњавање овог стандарда било проблематично јер би по нашој процени 4 редовна предмета би морали превести из садашњих обавезних у изборне по свим усмјерењима, а то је укупно $4 \times 6 = 24$ обавезна предмета на СП Пољопривреда, при чему би потенцијално неки наставници и сарадници били ангажовани само на изборним предметима. Такође, ради се о стандарду, чија ревизија следи у 2025. години, како је наведено приликом посете Комисије.

Комисија предлаже да се размотри овај стандард везан за учешће ECTS бодова изборних предмета у укупном броју ECTS бодова студијског програма, за поједине области образовања. У поређењу са актуелним СП Пољопривредног факултета, и усмерењима, где имамо три изборна предмета по усмерењу (8,3% ECTS изборних предмета), сматрамо да је концепт новог СП Пољопривреда 240 ECTS, приближавање овом стандарду јер је повећан број ECTS на 10% односно имамо 8 изборних предмета по усмерењу.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ	III
--------------------------	-----

СТАНДАРД 5. НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИ И УМЈЕТНИЧКИ РАД

5. Научноистраживачки и умјетнички рад	Референца
<ul style="list-style-type: none"> Листа наставника и сарадника који су укључени у научноистраживачке, стручне и умјетничке пројекте и резултате научноистраживачког, односно умјетнички рада наставника и сарадника у посљедњих пет година, укључујући и доказе о међународно признатим резултатима у научноистраживачком раду. 	Смјерница 5.1.
<p>Високошколска установа је на основу примедби Комисије приложила следеће документе: Доказ о међународно признатим резултатима у НИР-у, Ажурирана листа домаћих и иностраних пројеката од 2016-2024. године, пречишћен текст и Листа наставника и сарадника у НИР-у.</p>	

<p>Тражена документација по овој смјерници је приложена мада постоје потребе за додатном корекцијом. Потребна је листа наставника и сарадника који су укључени у научноистраживачке, стручне и умјетничке пројекте а не листа наставника и сарадника са пуним радним временом и остале са сличним називима. У документу „Списак међународних пројеката у посљедњих пет година у којима је учествовао Пољопривредни факултет Универзитета у Бањој Луци“ постоје пројекти који су истекли. Линкови ка оствареним научним резултатима нису доступни код малог броја наставника и истраживача. Референце нису униформно написане, често нису комплетне. Комисија подстиче наставнике и сараднике да све своје научне резултате освежи и учини их доступним, истакне категоризацију радова, посебно оних публикованих у часописима од међународног значаја. Комисија констатује испуњеност 5.1. смјернице.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Списак најзначајнијих објављених резултата наставника и сарадника у претходних 5 година. 	Смјерница 5.1.
<p>Високошколска установа је на основу примедби Комисије приложила сљедећи документ: Списак најзначајнијих објављених резултата наставника и сарадника у претходних 5 година. Приложени документ према смјерници 5.1. је адекватан и приказан је са организованом листом остварених публикација за сваког наставника и сарадника мада постоје потребе за додатном корекцијом. Код малог броја наставника и истраживача линкови ка оствареним научним резултатима нису доступни. Референце нису униформно написане, а често нису комплетне. Комисија констатује испуњеност 5.1. смјернице.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> План научноистраживачког, стручног, односно умјетничког рада. 	Смјерница 5.2.
<p>Високошколска установа је, према сугестијама за измене чланова Комисије, приложила следеће ревидиране документе: Одлука ННВ о Програму рада Пољопривредног факултета, Програм рада Пољопривредног факултета, Програм рада Института Пољопривредног факултета, Извјештај о раду Института Пољопривредног факултета. Сва приложена документа се односе на план који је предвиђен за 2024. годину како на нивоу факултета тако и детаљније приказано на нивоу појединачних Института са навођењем описа активности, носиоцима, периодом потребним за реализацију дате активности. Детаљно је написан план научно-истраживачког рада са списком лабораторија у којима се истраживања изводе. Ово приказано је и потврђено документом Усвајања Програма рада Пољопривредног факултета на 5. редовној седници, под бројем 10/3.133-5.4.2/24, од 23.1.2024. године. У приложеном документу налази се Извештај о раду свих Института за претходну, 2023. годину са називом активности, носиоцима, као и статусом испуњене или делимично испуњене, неиспуњене активности. Уколико су активности испуњене на неким Институтима дат је опис реализоване активности кроз одбране мастер радова, нове публикације, нову уџбеничку литературу, активности на пројекту, сл. Документација је довољна за дату смјерницу, али Комисија охрабрује високошколску установу да припреми дугорочнији план, минимум за период од наредних пет година. Комисија констатује испуњеност 5.2. смјернице.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Акт (приједлог) којим је уређена научноистраживачка, стручна, односно умјетничка дјелатност. 	Смјерница 5.3.

Високошколска установа је приложила следеће документе: Закон о научноистраживачкој дјелатности и технолошком развоју, Правилник о условима за избор у научно-наставна, умјетничко-наставна, наставна и сарадничка звања, Правилник о раду Института и Рјешење о концесији за Експериментално-едукативни центар Пољопривредног факултета.

Приложен је Указ о проглашењу Закона о научно-истраживачкој дјелатности и технолошком развоју која је Народна скупштина Републике Српске усвојила на 14. седници, одржаној 15. 10. 2011. године, Број: 01-020-3538/11 од 29. 10. 2011. године. Министар за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво, од 10. 10. 2021. године, донео је правилник о условима у избор у научно-наставна, умјетнички-наставна, наставна и сарадничка звања. Овим законом и правилником је уређена научноистраживачка, стручна, односно уметничка делатност.

Комисија констатује испуњеност 5.3. смјернице.

СТАНДАРД 5. Научноистраживачки и умјетнички рад

ДОБРЕ СТРАНЕ:

Прегледом достављене документације установљено је да су наставници и сарадници високошколске установе укључени у велики број научноистраживачких и стручних пројекта у последњих пет година (Хоризон 2020, Еразмус+, Међународни - развојни, научно-истраживачки, Национални- стручни, научноистраживачки, и остали пројекти) и да су тиме били у могућности да остварују довољно репрезентативне резултате у научно-истраживачком раду у погледу броја и квалитета научних публикација у националним и интернационалним часописима, како и саопштењима на домаћим и међународним симпозијумима. Високошколска установа се показала као одличан организатор Међународног научног симпозијума пољопривредних наука (AgroRes). Велики значај у научно-истраживачком раду се постиже сарадњом Пољопривредног факултета са Биотехничким факултетом Универзитета у Љубљани, Пољопривредним факултетом Универзитета у Новом Саду, Агрономским факултетом Менделов Универзитет у Брну, Медитеранским агрономским Институту у Барију, Факултетом пољопривредних наука и хране, Универзитетом Свети Кирил и Методије у Скопљу, итд.

СЛАБЕ СТРАНЕ: И поред достављених доказа о испуњености стандарда 5. Комисија охрабрује предметне наставнике и сараднике да објављују уџбеничку литературу из предмета за које су задужени. Такође, следећа битна препорука је дефинисање конкретнијег и дугорочнијег плана научно-истраживачког и стручног рада свих запослених, као и дефинисање стратегије унапређења људских ресурса.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ

III

СТАНДАРД 6. АКАДЕМСКО ОСОБЉЕ

6. Академско особље	Референца
<ul style="list-style-type: none"> Документ који даје збирни преглед наставника који изводе наставу на студијском програму (врста уговора са високошколском установом, оптерећење наставника на новом студијском програму, укупно оптерећење наставника на високошколској установи, оптерећење наставника на другим високошколским установама у РС/БиХ). 	Смјерница 6.1. 6.3. 6.5. 6.8.
<p>Високошколска установа је приложила следеће документе: Оптерећење и ангажман наставника Пољопривредни факултет на другим факултетима УНИБЛ, Листа наставника и сарадника СП Пољопривреда и Листа оптерећења свих наставника и сарадника.</p> <p>Листа наставника са пуним радним временом на Пољопривредном факултету Универзитета у Бањој Луци броји укупно 41, од тога 18 редовних, 13 ванредних професора, 4 доцента, 6 виших асистената. Такође листа броји и 12 наставника са других организационих јединица Универзитета у Бањој Луци, од тога 4 редовна, 2 ванредна професора и 6 доцената (чије су матичне установе Електротехнички факултет; Технолошки факултет; Филозофски факултет; Факултет политичких наука; Институт за генетичке ресурсе) који на Пољопривредном факултету не превазилазе законска оптерећења у држању наставе. Уговор о допунском раду имају и један редовни, два ванредна професора и један доцент са оптерећењем које не превазилази законску норму на Универзитету у Бањој Луци. Укупан број наставника и сарадника који је предложен да буде укључен на студијском програму Пољопривреда 240 ECTS је 57. Од професора који су запослени на Пољопривредном факултету у Бањој Луци је њих шесторо ангажовано на пет различитих факултета, и то проф. др Михајло Марковић и сарадник Милан Шипка, виши асистент, проф. др Борут Босанчић, проф. др Бранка Максимовић, доц. др Тамара Стојановић, проф. др Дијана Михајловић.</p> <p>Увидом у документацију о покривености наставе, покривеност наставе наставницима који имају уговор о раду са пуним радним временом (од 51 наставника 47 је са сталним радним временом) је 92,15% (фонд часова наставника са пуним радним временом у односу на укупан фонд часова предавања је 90,49%; покривеност вјежби сарадницима са уговорима о раду са пуним радним временом је 89,25% (вјежбе изводе сарадници и наставници) и укупно, покривеност наставе и вјежби са наставницима и сарадницима 91,29%.)</p> <p>Прегледом листе оптерећености наставника на студијском програму Пољопривреда 240 ECTS преоптерећени су следећи наставници: проф. др Александар Остојић, проф. др Жељко Вашко, проф. др Вида Тодоровић, проф. др Гордана Ђурић, проф. др Бранимир Њежић, проф. др Зоран Маличевић и проф. др Свјетлана Зељковић, тј. законска норма превазилази 24 часа. Комисија је једногласно захтевала од високошколске установе да достави адекватан документ којим се високошколска установа обавезује да оптерећење никако неће превазилазити законску норму. Достављањем докумената од стране високошколске установе којим се наводи да ће иста ангажовати недостајуће наставнике и сараднике који имају одговарајући избор у звање на основу члана 97., става 2, Закона месец дана пре почетка академске године.</p> <p>Комисија констатује испуњеност 6.1. 6.3. 6.5. 6.8. смјерница.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Листа наставника и сарадника на студијском програму са пуним радним временом са којима високошколска установа има закључене уговоре о раду или уговоре о раду са одложеним дејством. 	Смјерница 6.3. и 6.5. и 6.7.

Након захтева Комисије да усклади број ангажованих наставника и сарадника на студијском програму Пољопривреда са листама и приложеним документима као и да достави документа за сагласност извођења наставе у текућој 2024/25 школској години, високошколска установа је приложила измењена документа и комплетне фолдере са свим Уговорима наставника и сарадника са УНИБЛ, Допунске уговоре за четири сарадника са других институција и Сагласност за наставнике са других институција-допунски рад. Након сагледавања допуњених докумената Комисија је сагласна да су 6.3. и 6.5. и 6.7. смјерице испуњене.

- Документи који садрже научне, умјетничке и стручне квалификације наставног особља са којима високошколска установа има закључене уговоре о раду или уговоре о раду са одложним дејством са доказима о испуњености услова и критеријума прописаних законом и актом који регулише услове за избор у звања.

Смјерница 6.2.

Високошколска установа је приложила линк под насловом Линкови са званичним интернет презентацијама наставника и сарадника. Као и текстуално образложење које је захтевала Комисија а тиче се услова и процедуре за избор у академска звања, пошто на Пољопривредном факултету има наставника који имају избор у звање у две уже научне области које су стекли истог дана, али како смо добили одговор од Пољопривредног факултета наставници су приликом избора испунили све прописане услове за појединачни избор на сваку од ужих научних области. У овом случају, наставници имају један докторат (научно звање доктора наука у одговарајућој научној области, како је и прописано законом и правилником), а у погледу других услова прилажу се докази посебно за сваку ужу научну област.

Комисија предлаже наставницима и сарадницима да адекватно провере своје научне профиле при Универзитету и омогуће доступним наставне предмете на којима су ангажовани, прикажу своје уже научне области и допуне своје научне публикације. Допуне се односе на мали број наставника и сарадника чиме је Комисија сагласна да је 6.2. смјерица испуњена.

- Листа наставника и сарадника са непуним радним временом са којима високошколска установа има закључене уговоре о раду или уговоре о раду са одложним дејством са доказима о испуњености услова и критеријума прописаних законом и актом који регулише услове за избор у звања.

Смјерница 6.6.

На Пољопривредном факултету нема ангажованих наставника и сарадника са непуним радним временом. Комисија указује да је смјерница 6.6. испуњена.

- Листа наставника и сарадника са којима високошколска установа има закључен уговор о допунском раду или уговор о допунском раду са одложеним дејством.

Смјерница 6.6.

Високошколска установа је приложила линк под насловом Листа наставника и сарадника-допунски рад на којој се налази четири наставника ангажованих на студијском програму Пољопривреда који имају уговор о допунском радном времену.

Комисија закључује да су достављени докази о испуњености 6.6. смјернице овог стандарда.

<ul style="list-style-type: none"> Листа наставника и сарадника са друге високошколске установе са којима високошколска установа има закључен уговор о ангажовању са подацима о оптерећењу наставника и сарадника. 	Смјерница 6.6.
<p>На Пољопривредном факултету нема ангажованих наставника и сарадника са других ВШУ. У настави ће бити ангажовано 12 наставника са других чланица УНИБЛ и 4 наставника по уговору о допунском раду.</p> <p>Комисија констатује испуњеност 6.6. смјернице овог стандарда.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Уговори са наставницима и сарадницима који покривају наставу на студијском програму. 	Смјерница 6.3.
<p>Високошколска установа је приложила следећа документа: Уговори за наставнике и сараднике Пољопривредног факултета (у чијем фолдеру се налази уговори за 18, редовних, 12 ванредних професора, и 11 доцената и виших асистената).</p> <p>Према овој смјерници неопходно је доставити уговоре са наставницима и сарадницима који покривају наставу на студијском програму „Пољопривреда“. Са Пољопривредног факултета смо добили образложење да за све наставнике са других факултета УНИБЛ није потребна сагласност матичних факултета јер Сенат Универзитета усваја одлуку на основу предлога Наставно Научног вијећа факултета и да сви наставници имају потписан уговор о раду са Универзитетом у Бањој Луци. Усвајањем листе одговорних наставника и сарадника за текућу школску годину, Сенат по аутоматизму даје сагласност за ангажовање наставника и сарадника са других факултета - чланица Универзитета у Бањој Луци.</p> <p>Наставници у допунском раду не прелазе оптерећење од 50% а уговоре је закључио ректор УНИБЛ на основу Инструкције за закључивање уговора о делу и уговора о допунском раду за академску годину број 01/04-2.2051/24.</p> <p>И четири документа ангажованих наставника и сарадника са допунским радом-Уговор о допунском раду имају: један редовни, два ванредна професора и један доцент. Документи су допуњени у складу са захтевима чланова Комисије и кориговани једним чланом који се више не ангажује на студијском програму Пољопривреда.</p> <p>Комисија констатује испуњеност 6.3. смјернице овог стандарда.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Одлуке о важећем избору у научно – наставна, умјетничко – наставна, наставна и сарадничка звања. 	Смјерница 6.1. и 6.2.
<p>Високошколска установа је приложила следећа документа: У фолдеру Одлуке о важећем избору у научно-наставна, умјетничко-наставна, наставна и сарадничка звања 1.</p> <p>Остала приложена документа су: Допуна листе одлука у звања, обележене 1-3, Одлуке о важећем избору у научно-наставна, умјетничко-наставна, наставна и сарадничка звања 2 и 3.</p> <p>На основу достављених доказа, као и допуне достављене документације на захтјев Комисије, Комисија закључује да је обезбеђен наставнички и сараднички кадар који испуњава услове за избор у одговарајуће звање и чије научне квалификације одговарају научној области и нивоу њихових задужења, у складу са Законом. Наставници имају важећи избор у наставно или научно звање на некој од акредитованих високошколских установа, у складу са Законом.</p> <p>Комисија је сагласна да су смјернице 6.1. и 6.2. испуњене.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Одлуке о одговорним наставницима и сарадницима универзитета (по чланицама универзитета), односно високе школе. 	Смјерница 6.3.

<p>Високошколска установа је након сугестије чланова Комисије приложила одлуке о одговорним наставницима и сарадницима Универзитета (по чланицама универзитета) кроз седеће одлуке: Приједлог одлуке о ЛОНС Пољопривредног факултета за СП Пољопривреда, Одговорни наставници и сарадници СП Пољопривреда, Одлуке о важећем избору у научно-наставна, умјетничко-наставна, наставна и сарадничка звања, и ревидирану Листа наставника и сарадника који ће изводити наставу на СП Пољопривреда 240 ECTS.</p> <p>Пољопривредни факултет је дао објашњење да листа наставника и сарадника (укупно 57) који ће изводити наставу на студијском програму Пољопривреда је усвојена усвајањем Елабората на Наставно-научном вијећу Пољопривредног факултета. Листа одговорних наставника и сарадника (ЛОНС) се усваја пре почетка академске године за сваку наредну академску годину.</p> <p>На основу достављених доказа Комисија закључује да су достављени докази о испуњености 6.3. смјернице стандарда.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Увјерење Фонда ПИО о пријави наставника и сарадника који имају уговор о раду, осим уговора са одложеним дејством. 	Смјерница 6.6.
<p>Високошколска установа је поставила линк ка документу Увјерење Фонд ПИО о пријави наставника и сарадника који имају уговор о раду (1), са допунама листа обележеним од 2-13. Приложена уверења су уредна за све ангазоване наставнике и сараднике. Комисија је сагласна да је смјерица 6.6. испуњена.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Сагласности високошколских установа на којој наставник и сарадник има закључен уговор о раду са пуним радним временом да може закључити уговор о раду, уговор о допунском раду или уговор о ангажовању са високошколском установом која је подносилац захтјева за почетну акредитацију. 	Смјерница 6.6.
<p>Високошколска установа је доставила документ Сагласност за нову школску годину за наставнике у допунском раду.</p> <p>На СП Пољопривреда 240 ECTS ће бити ангажовани наставници са других Факултета УНИБЛ (12 наставника) и 4 наставника у допунском раду који нису запослени на другој ВШУ него у другим институцијама (Пољопривредни Институт РС - 2 наставника, Центар за развој пољопривреде и села - 1 наставник, и 33 Ливач - 1 наставник).</p> <p>Са Пољопривредног факултета смо добили образложење да за све наставнике са других факултета УНИБЛ није потребна сагласност матичних факултета јер Сенат Универзитета усваја одлуку на основу предлога Наставно Научног вијећа факултета и да сви наставници имају потписан уговор о раду са Универзитетом у Бањој Луци. Усвајањем листе одговорних наставника и сарадника за текућу школску годину, Сенат по аутоматизму даје сагласност за ангажовање наставника и сарадника са других факултета - чланица Универзитета у Бањој Луци.</p> <p>Комисија констатује испуњеност 6.6. смјернице.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Листе оптерећења сарадника. 	Смјерница 6.7.
<p>Високошколска установа је доставила документ Листа оптерећења свих наставника и сарадника.</p> <p>Комисија је дала препоруку руководству Пољопривредног факултета да достави писмену сагласност о намери да ће агажовати додатно наставно особље како би превазишли високо оптерећење појединих наставника које није у складу са законским нормама. Пољопривредни факултет, Универзитета у Бањој Луци је дана 09.12.</p>	

2024. године под бројем 10/1.3384/24 доставио адекватан документ чиме Комисија констатује испуњеност 6.7. смјернице.

СТАНДАРД 6. Академско особље

ДОБРЕ СТРАНЕ: Комисија потврђује да су у поступку почетне акредитације студијског програма Пољопривреда 240 ECTS достављени документи (листе наставника и сарадника са њиховим стручним биографијама и научним квалификацијама, уговори о раду запослених на Пољопривредном факултету, наставника и сарадника ангажованих на својим матичним, другим организационим јединица Универзитета у Бањој Луци, уговори о допунском раду и хонорарном ангажовању, одговарајућа уверења Фонда ПИО, листе оптерећења).

Наставу на студијском програм изводиће укупно **57** наставника и сарадника, од тога укупно **41** запослен на Пољопривредном факултету Универзитета у Бањој Луци, **12** наставника са других организационих јединица Универзитета у Бањој Луци и **4** наставника у допунском раду који нису запослени на другој ВШУ него у другим институцијама (Пољопривредни Институт РС - 2 наставника, Центар за развој пољопривреде и села - 1 наставник, и 33 Ливач - 1 наставник).

Овим је испуњен услов да је најмање 70% наставника на студијском програм ангажовано са пуним радним временом. Уредно су достављени уговори наставног особља запосленог на Пољопривредном факултету, укључујући сагласности матичних установа за 4 наставника у допунском раду који нису запослени на другој ВШУ него у другим институцијама, уверења из јединственог система регистрације Пореске управе Републике Српске, диплома о стеченим научним степенима доктора наука и одговарајуће одлуке о избору у наставничка и научна звања.

Добра страна предложеног студијског програма је и сарадња са Електротехничким факултетом, Технолошким факултетом, Филозофским факултетом, Факултетом политичких наука и Институтом за генетичке ресурсе у Бањој Луци.

СЛАБЕ СТРАНЕ:

Комисија је уочила преоптерећеност наставног особља, што је уобичајено стање у свим јавним установама, па је препоручила високошколској установи да се до почетка рада новог студијског програма омогући ангажовање додатних сарадника и покрије укупан број часова наставе на целом новом студијском програму Пољопривреда 240 ECTS. Такође, Комисија подстиче управу Пољопривредног факултета да ради на унапређењу властитог кадра кроз запошљавање већег броја младог кадра који би помогао у одржавању наставе.

Достављањем докумената од стране високошколске установе којим се обавезују да ће ангажовати недостајуће наставнике и сараднике који имају одговарајући избор у звање елеменишући оптерећење веће од прописаног максимума месец дана пре почетка нове академске године. Комисија тиме констатује да нису уочена одступања од захтева прописаних стандардом.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ

III

СТАНДАРД 7. НЕАКАДЕМСКО ОСОБЉЕ

7. Неакадемско особље	Референца
<ul style="list-style-type: none"> Листа административног особља која садржи податке и називе радних мјеста за које имају закључен уговор о раду са пуним радним временом или уговор о раду са пуним радним временом са одложним дејством. 	Смјерница 7.1.
<p>Високошколска установа је приложила следећа документа: Уговори за ненаставно особље, Правилник о систематизацији радних мјеста УНИБЛ стр. 82-88 табеларни приказ по свакој чланици, Измјена правилника о систематизацији радних мјеста УНИБЛ, Листа неакадемског особља Пољопривредног факултета запосленог на пуно радно вријеме.</p> <p>У прилозима се налазе следеће информације о радним местима за које ненаставно особље има закључене уговоре о раду са пуним радним временом: Линк на веб страницу за Факултетске службе на којима су наведени подаци за ненаставно особље (укупно 49 запослених) сљедећих служби: студентска служба и опис послова студентске службе, Правне службе у којој припада Секретар, Служба за студентске послове, Служба за финансијско-рачуноводствене послове и јавне набавке, Служба за библиотечко – информатичку подршку, Служба за опште, помоћне и техничке послове, са описом послова сваке службе те наведеним запосленим лицима са уговором о раду са пуним радним временом. Осим линка на веб странице факултета приложени су и сљедећи документи: Списак неакадемског особља (11 извршилаца на пољу администрација - секретар факултета, руководилац библиотеке, сарадник за књиговодствене послове, руководилац студентске службе, референт за судије 2 и 3 степена, књижничар, технички секретар, референт за административно-техничке послове, оператер на рачунарима и одржавању WEB странице, административни радник и референт за књиговодствене послове), 6 стручних сарадника у настави, 4 стручна сарадника на пројектима, 1 руководилац ЕЕ центра, 4 виша лаборанта, 12 лабораторијских техничара, 3 радника техничког особља (возач-курир, кућни мајстор, радник на телефонској централни, 7 радника за одржавање чистоће), Уговори о раду за сво наведено особље, те распоред лабораната по лабораторијама. У уговорима о раду се може идентификовати име и презиме радника, трајање уговора и називи њихових радних мјеста.</p> <p>Може се закључити да је обезбјеђен одговарајући број извршилаца у радном односу са пуним радним временом за обављање административно-техничких послова ове високошколске установе па Комисија сматра да су испуњени захтјеви смјернице 7.1.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Уговори о раду са пуним радним временом или уговори о раду са одложним дејством за административно особље студентске службе. 	Смјерница 7.2.
<p>Високошколска установа је приложила сљедећи документ: Уговори студентска служба.</p> <p>У прилогу је достављен Уговор о раду са пуним радним временом за административно особље студентске службе (дипл. ек. Младенка Пајић) те су испуњени захтјеви смјернице 7.2.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Уговори за извршиоце ангажоване на правним и финансијским пословима, пословима библиотекара и пословима одржавања информационог система. 	Смјерница 7.3.
<p>Високошколска установа је приложила сљедећи документ: Правни, финансијски, библиотечки и информатички послови и Правилник о систематизацији радних мјеста УНИБЛ.</p>	

У прилозима су достављени Уговори за извршиоце ангажоване на правним (дипл. прав. Боро Марић, и финансијским пословима (дипл. ецц . Биљана Гламочић, Сладана Васић), пословима библиотекара (мр Јелена Марковић, Нада Милаковић) и пословима одржавања информационог система (инг. Драган Михајловић). Може се закључити да је обезбјеђен одговарајући број извршилаца у радном односу са пуним радним временом те испуњени захтјеви смјернице 7.3.

СТАНДАРД 7. Неакадемско особље

ДОБРЕ СТРАНЕ:

Пољопривредни факултет је презентовао листе и уговоре запослених који спадају у категорију неакадемског особља, односно лица која су запослена у студентској служби, правним и финансијским пословима, библиотеци и пословима одржавања информационог система. У Уговорима је наведено да су сви запослени у складу са Систематизацијом радних места.

Из презентованог се може закључити да Пољопривредни факултетима одговарајући број извршилаца за административно техничке послове (7.1.), има одговарајући број извршилаца за студентску службу (7.2) те одговарајући број извршилаца на правним и финансијским пословима, пословима библиотекара и пословима одржавања информационог система (7.3). Приложене су и информације о лаборантима и техничком особљу.

СЛАБЕ СТРАНЕ:

Комисија констатује да нису уочена одступања од захтева прописаних стандардом.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ

III

СТАНДАРД 8. СТУДЕНТИ

8. Студенти	Референца
<ul style="list-style-type: none"> Примјер конкурса за упис на студије (број студената који се уписују, услове за упис, критеријуме за утврђивање редослиједа кандидата, поступак спровођења конкурса, начин и рокове за подношење жалбе на уврђени редослијед, као и висину школарине коју плаћају студенти чије се студирање не финансира из буџета. 	<p>Смјерница 8.1. и 8.5.</p>
<p>Високошколска установа је приложила следеће документе: Примјер конкурса за упис на студије, одлука висини школарине и трошковник и водич за бруцоше са свим потребним информацијама. Препорука је да се јасно наведе да љекарска увјерења могу бити издата од регистроване здравствене установе без да се наводи назив једне здравствене установе те опис у вези са потребном фотографијом. Образложено је да Конкурс за упис на студијске програме расписује Универзитет у Бањој Луци, на приједлог Савјета факултета. Број студената за упис разматра и предлаже Сенату ННВ Пољопривредног факултета, а потом Сенат упућује приједлог Влади Републике Српске. Конкурс за упис нове генерације студената објављује се у Јавном гласнику и на интернет страницама Универзитета у Бањој Луци и Пољопривредног факултета. Комисија констатује да су испуњени услови прописани стандардом 8.1. и 8.5.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> Планирани број студената за упис (докази о усклађености броја студената са просторним и техничко-технолошким могућностима као и документ којим су планиране наставне групе). 	Смјерница 8.2 и 8.4.
<p>У вези доказа за испуњавање смјерница 8.2 и 8.4. у Елаборату је наведено да је планирани број студената за упис (60) за које постоје све техничке, технолошке и просторне могућности за успешно спровођење наставног процеса.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Акт којим се утврђују услови (општи и посебни), односно критеријуми за класификацију и избор кандидата за упис. 	Смјерница 8.3.
<p>Високошколска установа је приложила следећа документа: Правила студија на I-и-II циклусу академских студија и Правилник о измјенама и допунама Правилника о студијама за I и II циклус академских студија а којима се утврђују услови и критеријуми за класификацију и избор кандидата за упис чиме Комисија констатује да је задовољена смјерница 8.3.</p>	
<p>СТАНДАРД 8. Студенти</p>	
<p>ДОБРЕ СТРАНЕ: Достављени су докази и документи који задовољавају све смјернице за 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, и 8.5.</p>	
<p>СЛАБЕ СТРАНЕ: Након допуне неопходне документације од стране Пољопривредног факултета, Комисија даје сугестију да код формирања наставних група треба водити рачуна да свака наставна група има минимално 15 студената на предавањима и 5 на вежбама а како је прописано стандардом, јер у стандарду је наведено сљедеће „Наставну групу чине сви студенти који похађају предвиђени студијски програм а који ЗАЈЕДНО похађају предавања на предметима тог студијског програма“. Број студената који чине наставну групу је нарочито важан на старијим годинама. Због свега наведеног и имајући на уму тренд драстичног пада броја уписаних студената током посљедњих неколико година, Комисија даје сугестију да се Пољопривредни факултет стратешки определијели за мањи број усмјерења да би имао довољан (минималан) број студената на сваком усмјерењу. Због тренда драстичног пада броја уписаних студената на свим факултетима Комисија сугерише Агенцији да ревидира захтјев стандарда у погледу минималног броја студената по наставним групама а да би се за усмјерења за која је стратешки битно за РС да постоје у земљи задовољили захтјеви стандарда.</p>	
ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ	III

СТАНДАРД 9. ПРОСТОР И ОПРЕМА

9. Простор и опрема	Референца
<ul style="list-style-type: none"> Доказ о власништву над пословним простором гдје ће високошколска установа обављати дјелатност и доказ да простор испуњава одговарајуће урбанистичке, техничко-технолошке и хигијенске услове. 	Смјерница 9.1. и 9.4.
<p>Високошколска установа је приложила следеће документе: Докази о власништву над пословним простором Пољопривредног факултета, Изјава да пословни простор испуњава прописане услове, Изјава да лабораторијски простор испуњава техничко-технолошке услове.</p> <p>У прилогу се налази доказ о власништву над пословним простором гдје ће високошколска установа обављати дјелатност, приложен је Посједовни лист 1523 и ЗК 5374, наведено је право својине Универзитет Бања Лука, са наведеним објектима и земљиштем који користи Пољопривредни факултет Бања Лука и Институт за генетичке ресурсе као чланице Универзитета Бања Лука. За Пољопривредни факултет - лабораторије објекат 8 и зграда објекат 12 нису приложене грађевинска и употребна дозвола али је приложена Изјава декана да пословни простор испуњава прописане урбанистичке, техничко-технолошке и хигијенске услове и да је у складу са правним прописима за потребе наставе и управе.</p> <p>Доказ задовољава смјернице 9.1. и 9.4.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Листа просторија са површином у високошколској установи која тражи дозволу за рад, односно у одјељењу ван сједишта високошколске установе која тражи дозволу за рад укључујући опис намјене просторија и доказ о испуњености предуслова за одвијање наставног и научноистраживачког процеса. 	Смјерница 9.2. и 9.10.
<p>Високошколска установа је приложила следеће документе: Налази и мишљење о времену изградње Пољопривредног факултета Универзитета у Бањој Луци, Валоризација постојећег фонда зграда из регулаторног плана, Постојећа сврха и подови 1, Одлука бр.08.020/704-6/15 од 21.01.2016., Листа просторија са површинама, Страна 1 одјељка, Страна 2 одјељка, База у приземљу Страна 1, Приземље База Страна 2, Основа првог спрата страна 1, База првог спрата страна 2</p> <p>База другог спрата страна 1, Прича о другом спрату Страна 2, Лаб Површина Страна 1, Лаб Површина Страна 2. Из приложене документације и током посјете утврђено је да Пољопривредни факултет Бања Лука има просторне капацитете за одвијање наставног и научноистраживачког процеса чиме су испуњени услови смјернице 9.2. и 9.10.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Доказ да о обезбјеђеном простору за рад и потребе студентске службе, секретаријата и студентског парламента. 	Смјерница 9.3. и 9.7.
<p>Из приложене листе просторија са површинама може се констатовати са Пољопривредни факултет Универзитета у Бањој Луци има обезбјеђен простор за рад и потребе студентске службе, секретаријата и студентске организације а према наводима представника факултета током посјете студентски парламент припада нивоу Универзитета.</p> <p>Комисија констатује да су испуњени услови дефинисани смјерницама 9.3. и 9.7.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> Листе потребне техничке опреме која се користи у наставном процесу, и којом се обезбјеђује извођење наставе у складу са здравственим и сигурносним стандардима. 	Смјернице 9.4. и 9.6.
<p>Високошколска установа је приложила следеће документе: Правилник о раду лабораторија Пољопривредног факултета, Овјерена пописна листа.</p> <p>Везано за листе потребне техничке опреме која се користи у наставном процесу, и којом се обезбјеђује извођење наставе у складу са здравственим и сигурносним стандардима, у прилогу је достављена следећа документација: Списак техничке опреме за организовање наставног процеса, опрема из експерименталног и едукативног центра, овјерена књига инвентара. Из приложене документације и током посјете утврђено је да постоји техничка опрема за одвијање наставног процеса, а приложене изјаве одговорних лица потврђују да су испуњени здравствени и сигурносни стандарди.</p> <p>Комисија констатује да су испуњени услови наведени у смјерницама 9.4 и 9.6.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Овјерен извод из књиге инвентара којом се доказује посједовање одговарајуће техничке опреме као и потребног броја рачунара који је на располагању студентима. 	Смјернице 9.5 и 9.9.
<p>У прилогу се налази овјерен извод из књиге инвентара као и друге листе приложене у систему којима се доказује посједовање техничке опреме и потребног броја рачунара који су на располагању. Приликом посјете установи потврђени су наводи из достављених докумената те Комисија закључује су задовољени захтјеви прописани смјерницама 9.5 и 9.9. стандарда.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Документ којим се доказује покривеност свих предмета одговарајућим училима и помоћним наставним средствима за квалитетно одвијање наставног процеса. 	Смјерница 9.8.
<p>Високошколска установа је приложила следеће документе: Валоризација постојећег фонда зграда из регулаторног плана, Списак техничке опреме за организовање наставног процеса, Информативни лист о инфраструктури и опреми за научноистраживачки рад на Пољопривредном факултету, Збирни преглед броја библиотечких јединица Пољопривредног факултета, Књиге у издању Пољопривредног факултета, АГРИФБЛ - Наслов Библиографија, Списак књига наставника Пољопривредни факултет у издању других издавача, Изјава декана о власништву читаонице, Уредба о условима оснивања и почетка рада Високог школе примењених наука и о поступку утврђивања испуњења услова, Уредба о изменама и допунама Уредбе о условима оснивања и почетка рада високошколске установе и о поступку утврђивања испуњења услова те Комисија закључује су задовољени захтјеви прописани смјерницама. Приложеним документима се доказује покривеност предмета одговарајућим училима и помоћним наставним средствима за квалитетно одвијање наставног процеса.</p> <p>Комисија констатује да су испуњени услови наведени и смјерници 9.8. и предлаже да се због транспарентности рада и боље презентације капацитета факултета уз списак предмета наведу наставна средства и опрема која је на располагању за сваки предмет.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Документ гдје су наведени ресурси високошколске установе за обављање научноистраживачког рада. 	Смјерница 9.11.

Високошколска установа је приложила сљедеће документе: Информативни лист о инфраструктури и опреми за научноистраживачки рад на Пољопривредном факултету и Овјерена књига инвентара. Приликом посјете високошколској установи, потврђени су наводи из достављених докумената, постојање лабораторија и њихова опремљеност, те Комисија закључује да је задовољена смјерница 9.11 овог стандарда.

• Навести линкове на уговоре са институцијама са којима високошколска установа има потписане уговоре за обављање научноистраживачког рада.	Смјерница 9.11.

Високошколска установа је приложила документ Уговори/споразуми/протоколи са репрезентативним институцијама са којима високошколска установа има успостављену сарадњу за обављање научноистраживачког рада. Комисија констатује да су испуњени услови смјернице 9.11.

• Навести линк на документ који доказује посједовање опреме за извођење наставе на даљину (опрему, учила, лабораторије, платформе итд.).	Смјерница 9.12.

Комисија констатује да нису достављена документа, али је Комисија при посети имала директни увид да факултет посједује потребну инфраструктуру и опрему за извођење онлине наставе. По статуту УНИБЛ има могућност онлине наставе, али ће се она изводити искључиво у ванредним ситуацијама. Као средства која се користе као помоћ при реализацији онлајн наставе запослени на Пољопривредном факултету користе рачунаре са инсталираном Google учионицом и другим платформама за учење и похађање наставе на даљину, затим камере, пројектор, итд.

Комисија закључује да је задовољена смјерница 9.12. овог стандарда.

СТАНДАРД 9. Простор и опрема

ДОБРЕ СТРАНЕ: Пољопривредни факултет Бања Лука је, кроз приложену документацију као и током посјете, презентовао адекватне просторне и техничке капацитете који се користе у наставном процесу и научноистраживачком раду.

СЛАБЕ СТРАНЕ:

Због транспарентности рада предлаже се да се свакако приложи и грађевинска и употребна дозвола иако постоји Изјава декана да пословни простор испуњава прописане урбанистичке, техничко-технолошке и хигијенске услове и да је у складу са правним прописима за потребе наставе и управе.

Препорука је да се због транспарентности рада и боље презентације и промоције капацитета факултета уз списак предмета неведу и сва наставна средства и сва доступна опрема која је на располагању за одвијање наставног процеса за сваки предмет.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ

III

СТАНДАРД 10. БИБЛИОТЕКА, УЏБЕНИЦИ И ИНФОРМАЦИОНА ПОДРШКА

10. Библиотека, уџбеници и информациона подршка	Референца
<ul style="list-style-type: none"> Збирни преглед броја библиотечких јединица у високошколској установи за коју се тражи дозвола за рад (регистар библиотечке грађе у електронском облику). 	Смјерница 10.1.
<p>Високошколска установа је приложила следећи документ: Збирни преглед броја библиотечких јединица Пољопривредног факултета. Овим документом је указано да је укупан број библиотечких јединица у библиотеци Пољопривредног факултета око 8000 које подразумевају уџбенике, научне књиге, приручнике, практикуме, зборнике радова, итд. Око 10% наслова је на страном језику, а остале књиге су на српском језику. Библиотека чува дипломске, магистарске и докторске радове. Све библиотечке јединице су класификоване по научном пољу и ужој научној области. Увидом у приложени документ и приликом посете потврђено је стварно стање. На основу доказа, Комисија закључује да високошколска установа располаже библиотеком снабдевомом литературом коју је могуће претраживати и у електронском облику. Комисија закључује да је задовољена 10.1 смјерницом овог стандарда.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Збирни преглед броја и наслова уџбеника по областима и предметима (на српском и другим језицима) који су доступни студентима, укључујући и електронска издања. 	Смјерница 10.1. и 10.6.
<p>Високошколска установа је приложила следеће документе: Књиге у издању Пољопривредног факултета, АГРИФБЛ-библиографија наслова, Листа књига аутора Пољопривредног факултета у издању других издавача, План издавачке делатности за 2023 и 2024.</p> <p>Пољопривредни факултет је доставио детаљне листе под називом Књиге у издању Пољопривредног факултета Бања Лука са назначеним ауторима наставника и сарадника са годином издавања. Приказана листа броји укупно 113 наслова са алфаветским садржајем свих доступних референци са укупно 1386 јединица и алфаветским регистром по насловима.</p> <p>Списак књига аутора наставника Пољопривредног факултета у издању других издавача броји 46 наслова. Планом издавачке делатности за 2024. годину табеларно су приказане планиране наставне, научне публикације и Часописи и зборници, док је планом издавачке делатности за 2023. годину остварено 16 различитих уџбеничких, монографских јединица и зборника радова.</p> <p>Комисија закључује да је задовољена 10.1. и 10.6. смјерницама овог стандарда.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Акти о уџбеницима (правилник или неки други акт који регулише библиотечку грађу у смислу посједовања уџбеника за потребе студената). 	Смјерница 10.1. и 10.6.
<p>Високошколска установа је приложила следеће документе: Уредба о условима за оснивање и почетак рада ВШУ и о поступку утврђивања испуњености услова, Уредба о допунама Уредбе о условима за оснивање и почетак рада ВШУ и о поступку утврђивања испуњености услова. Високошколска установа је приложила Правилник о издавачкој делатности, који је усвојен на нивоу Универзитета у Бањој Луци. Наведеним</p>	

Правилником уређени су услови и начин објављивања публикација у оквиру издавачке делатности Универзитета у Бањој Луци.

Комисија закључује да је задовољена 10.1. и 10.6. смјерницама овог стандарда.

- Претплате на базе научних часописа или уговоре са институцијама које омогућавају директан приступ претраживачима база са научним часописима.

Смјерница 10.4. и 10.5.

Не постоји листа претплата на бази научних часописа. Комисија препоручује Пољопривредном факултету да обезбеди приступ одговарајућим цитатним базама за претраживање научних часописа.

- Изјава о посједовању читаоничког простора са одговарајућом опремом за праћење библиотечког садржаја, те информационе опреме која је неопходна за одвијање наставног процеса, научноистраживачког и умјетничког рада.

Смјернице 10.2. и 10.7.

Високошколска установа је приложила следеће документе: Изјава декана о посједовању читаоничког простора, Листа техничке опреме, Налаз и мишљење о времену изградње објекта Пољопривредног факултета, Универзитета у Бањој Луци, Збирни преглед броја библиотечких јединица Пољопривредног факултета, Књиге у издању Пољопривредног факултета, АГРИФБЛ - библиографија наслова, Листа књига аутора наставника Пољопривредног факултета у издању других издавача. Пољопривредни факултет је доставио листу техничке опреме за организовање наставног плана која је смештена у два рачунарска кабинета са укупно 36 рачунара и два видео пројектора, као и учионице са осам пројектора и библиотеком са одговарајућом опремом за праћење библиотечког садржаја. Током посете Комисија је посетила све наведене рачунарске кабинете, библиотеку и уверила се у стварно стање.

Комисија закључује да је задовољена 10.2. и 10.7. смјерницама овог стандарда.

СТАНДАРД 10. Библиотека, уџбеници и информациона подршка

ДОБРЕ СТРАНЕ: Високошколска установа има библиотеку са читаоничким простором. Библиотека је снабдевена литературом и рачунаром повезаним са видео пројектором које су неопходне за одвијање наставног процеса и научноистраживачког рада. Библиотека располаже са око 8000 библиотечких јединица, које су класификоване према студијским програмима и ужој научној области. Сви наслови се лако могу претражити електронским путем.

СЛАБЕ СТРАНЕ: Комисија констатује да нису уочена одступања од захтева прописаних овим стандардом. Комисија препоручује Пољопривредном факултету да обезбеди приступ одговарајућим светским цитатним базама.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ

III

СТАНДАРД 11. ФИНАНСИЈСКО ОБЕЗБЈЕЂЕЊЕ РАДА

11. Финансијско обезбјеђење рада	Референца
<ul style="list-style-type: none"> Финансијски план за текућу годину и одлуку привременог органа управљања о усвајању финансијског плана. 	Смјернице 11.1. и 11.2.
<p>Као докази за испуњавање стандарда високошколска установа је приложила сљедеће документе: Финансијски план 2023, План прихода и расхода за 2024. годину / Пољопривредни факултет, Правилник о стандардим и нормама за финансирање јавних високошколских установа, Одлука о висини школарина за 2024/2025., образложење у вези са финансијским и пословним планом за период трајања студијског програма те Мишљење надлежног Министарства које није приложено у систему али је достављено путем е-мејла. Комисија констатује да су испуњени захтјеви смјерница 11.1 и 11.2</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Банкарска гаранција у износу од 50% школарине по сваком студенту, за настављање и завршетак студија у случају престанка рада установе за коју се тражи дозвола за рад или престанка извођења одређеног студијског програма.*(Смјерница стандарда се односи на приватне високошколске установе) 	Смјерница 11.2.
<p>11.2. Смјерница стандарда се односи на приватне високошколске установе.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> Споразум са другом акредитованом високошколском установом из Републике Српске о обезбјеђењу завршетка студија за студенте у случају престанка рада или престанка извођења одређеног студијског програма.*(Смјерница стандарда се односи на приватне високошколске установе) 	Смјерница 11.3.
<p>11.3. Смјерница стандарда се односи на приватне високошколске установе.</p>	
<p>СТАНДАРД 11. Финансијско обезбјеђење рада</p>	
<p>ДОБРЕ СТРАНЕ: Комисија је закључила да су средства за финансирање ове високошколске установе као и овог студијског програма осигурана и планирана у Буџету Републике Српске. У вези са финансијским и пословним планом за период трајања студијског програма приложено је образложење и мишљење надлежног Министарства.</p>	
<p>СЛАБЕ СТРАНЕ: Иако није пракса да се припрема финансијски а ни пословни план за период трајања студијског програма јер не постоји прописан поступак усвајања а ни тијело које би такав план усвојило, препорука је да се успостави поступак планирања у смислу припреме наведених планова (пословни и финансијски план за период трајања студијског програма) који су прописани Стандардом 11 или да се ревидира захтјев стандарда. С обзиром да су људски ресурси највећи трошак високошколске установе те да је уочен тренд недостатка кадрова и повећање оптерећења предавача препорука је и да се припреми и план управљања људским ресурсима који је уједно и у директној вези са пословним односно финансијским планом .</p>	
<p>ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ</p>	<p>III</p>

3. Закључно стручно мишљење

Након увида у комплетну достављену документацију, посјете Пољопривредном Факултету Универзитета у Бањој Луци и анализирања свих докумената, процедура и начина функционисања високошколске установе на плану извођења студијског програма, те спровођења поступка оцјењивања, утврђен је следећи ниво испуњености захтјева стандарда предметног студијског програма:

СТАНДАРДИ ¹	НИВО ИСПУЊЕНОСТИ
1. Циљеви и основни задаци високошколске установе	
2. Унутрашњи механизми за обезбјеђење квалитета	
3. Организација високошколске установе	
4. Студије	III
5. Научноистраживачки и умјетнички рад	III
6. Академско особље	III
7. Неакадемско особље	III
8. Студенти	III
9. Простор и опрема	III
10. Библиотека, уџбеници и информациона подршка	III
11. Финансијско обезбјеђење рада	III

На основу укупне оцјене квалитета студијског програма првог циклуса Пољопривреда 240 ECTS на Пољопривредном Факултету Универзитета у Бањој Луци, Комисија рецензена даје закључно стручно мишљење којим констатује да студијски програм испуњава прописане захтјеве Стандарда за почетну акредитацију. На основу извјештаја Комисије, Агенција издаје препоруку да се високошколској установи изда дозвола за извођење студијског програма.

Чланови Комисије:

Проф. др Илинка Пећинар, предсједник,
представник академске заједнице

Проф. др Весна Тунгуз, члан, представник
академске заједнице

Доц. др Игор Ђурђић, члан, представник
академске заједнице

Весна Маринковић Војводић, члан,
представник привреде и праксе

Данило Спречо, члан, представник студената

¹ У складу са чланом 6. Правилника о поступку утврђивања испуњености услова за обављање дјелатности високог образовања ("Службени гласник Републике Српске", број 102/21) установа доставља доказе о испуњености стандарда 4-11.